

Branża dla branży. Projekt Sektorowej Ramy Kwalifikacji dla Cyberbezpieczeństwa

Mateusz Przywara
Koszalin, 13.09.2023 r.

Część 1

Od potrzeb rynku pracy do Sektorowych Ram Kwalifikacji

Edukacja a rynek pracy

niemal 4 na 5
pracodawców na
świecie zgłasza
trudności ze
znalezieniem
wykwalifikowanych
pracowników

na świecie
obserwowany jest
widoczny rosnący
trend dotyczący
problemu z
obsadzeniem wolnych
stanowisk przez
pracodawców
(2015 – 38% vs.
2023 – 77%)

w Polsce 72%
pracodawców wskazuje
problemy ze
znalezieniem
wykwalifikowanych
pracowników

Powstanie koncepcji Sektorowych Ram Kwalifikacji

Debata Publiczna w 2011 r.

Spotkania z Interesariuszami

Opracowanie pierwszych SRK - bankowość,
telekomunikacja, sport, turystyka, IT - 2013-2015

Tworzenie założeń do ustawy o Zintegrowanym
Systemie Kwalifikacji (2014-2015)

Powiązanie SRK z działaniami Polskiej Agencji
Rozwoju Przedsiębiorczości (2015)

Czym jest Sektorowa Rama Kwalifikacji

Opis poziomów **kwalifikacji** funkcjonujących w danym sektorze lub branży;
poziomy sektorowych ram kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom **Polskiej Ramy Kwalifikacji**.

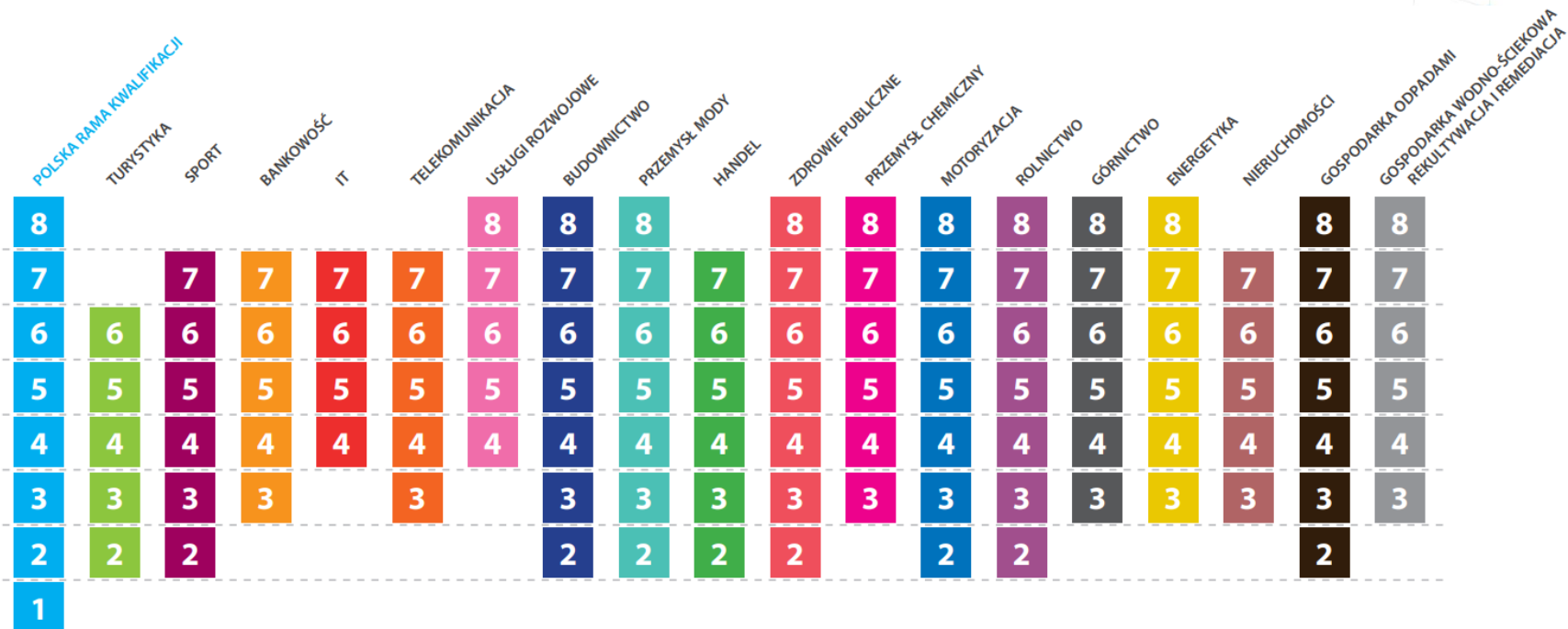
(art. 2, pkt 19 ustawy o ZSK)

Struktura Sektorowej Ramy Kwalifikacji

WYZNACZNIK	NAZWA WIĄZKI	POZIOM 2	POZIOM 3	POZIOM 4	POZIOM 5	POZIOM 6	POZIOM 7	POZIOM 8
[Grey]	[Blue]	[Orange]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]
	[Blue]	[Orange]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]
	[Blue]	[Orange]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]
	[Blue]	[Orange]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]
	[Blue]	[Orange]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]
	[Blue]	[Orange]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]
[Grey]	[Blue]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]
[Grey]	[Blue]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]	[Light Green]
[Grey]	[Blue]	[Yellow]	[Yellow]	[Yellow]	[Yellow]	[Yellow]	[Yellow]	[Yellow]
[Grey]	[Blue]	[Yellow]	[Yellow]	[Yellow]	[Yellow]	[Yellow]	[Yellow]	[Yellow]

[Blue]	WIEDZA zna i rozumie
[Light Green]	UMIEJĘTNOŚCI potrafi
[Yellow]	KOMPETENCJE SPOŁECZNE jest gotów do

Budowa dotychczasowych SRK

Sektorowe Ramy Kwalifikacji

Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży

21

opracowanych
Sektorowych
Ram Kwalifikacji

6

Sektorowych
Ram Kwalifikacji
włączonych do
ZSK

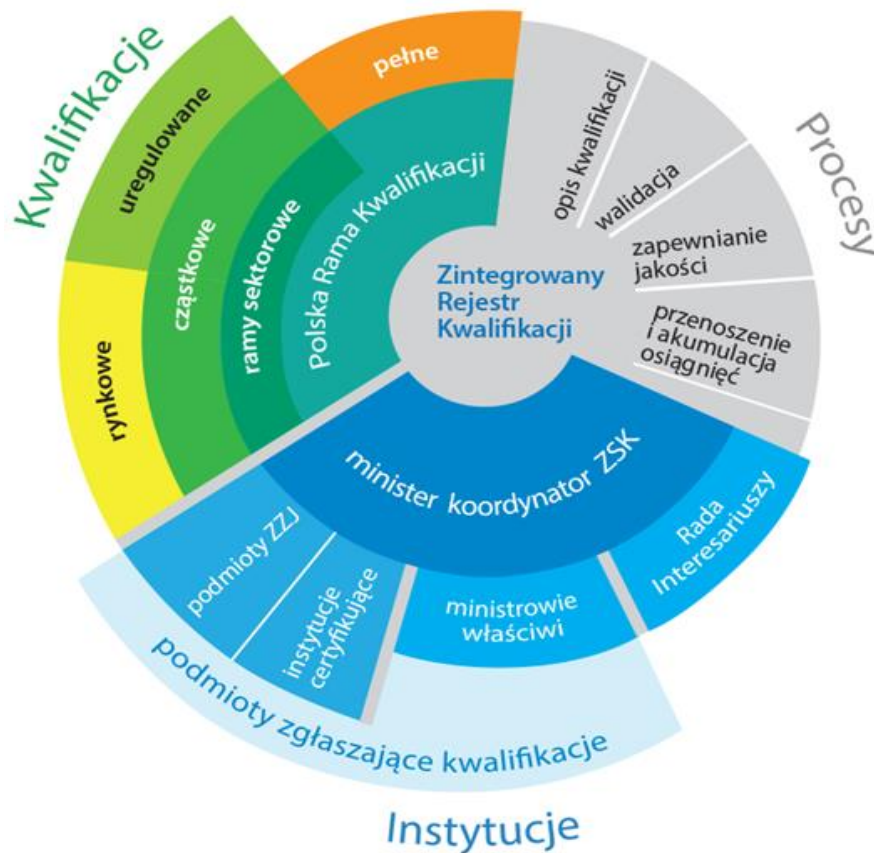
7

Sektorowych
Ram Kwalifikacji
w procesie
włączania do
ZSK

ZINTEGROWANY SYSTEM KWALIFIKACJI

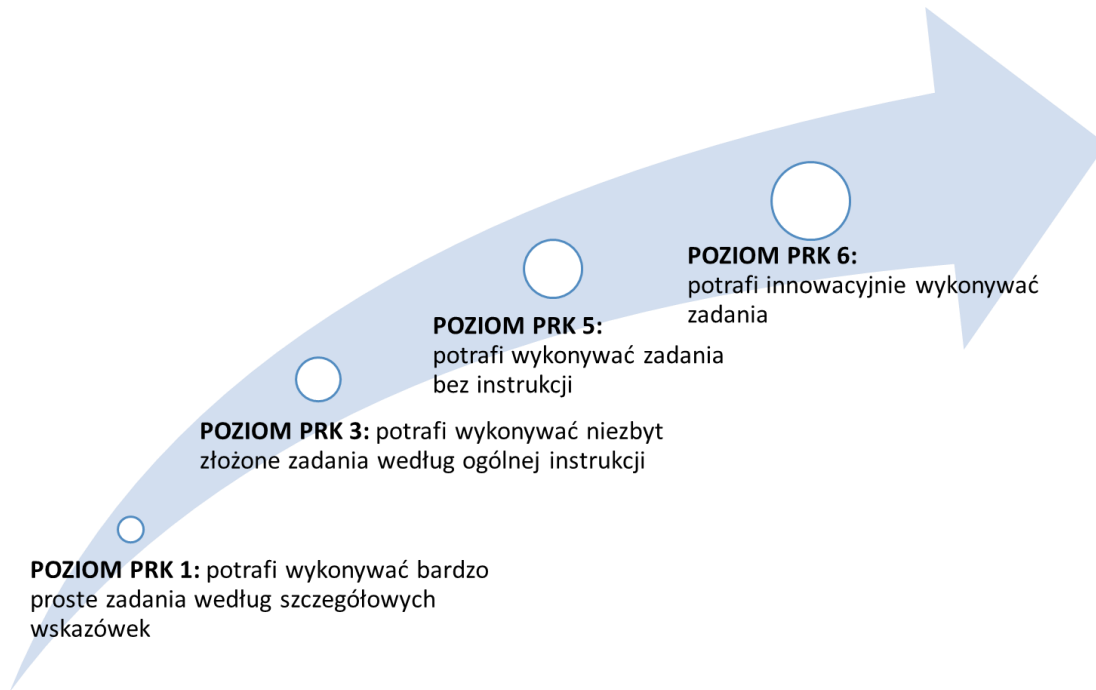

rozwiązanie systemowe mające na celu podniesienie poziomu kapitału ludzkiego w Polsce poprzez opisanie, uporządkowanie i zebranie różnych kwalifikacji w jednym rejestrze, Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji.

Polska Rama Kwalifikacji (PRK)

- Każda kwalifikacja włączona do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji ma przypisany poziom PRK
- Poszczególne poziomy opisywane są za pomocą ogólnych stwierdzeń charakteryzujących wymagania w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które musi spełniać osoba posiadająca kwalifikację danego poziomu
- Charakterystyki kolejnych poziomów PRK odzwierciedlają rosnący zakres i stopień złożoności wymagań w tych zakresach
- **Sektorowe Ramy Kwalifikacji stanowią uszczegółowienie Polskiej Ramy Kwalifikacji i z założenia mają pomóc w zidentyfikowaniu oraz uzupełnieniu luk kompetencyjnych w danym sektorze.**

Co pokazuje PRK?

Polska Rama Kwalifikacji (PRK), a Sektorowa Rama Kwalifikacji

Charakterystyka I stopnia PRK - uniwersalne

- (potrafi) wykonywać umiarkowanie złożone zadania bez instrukcji w zmiennych i nie w pełni przewidywalnych warunkach [P5U_U(1)]

Charakterystyka II stopnia PRK - zawodowe

- (potrafi) analizować i oceniać przebieg oraz efekty działalności zawodowej, rozwiązywać nietypowe problemy i wprowadzać odpowiednie korekty [P5Z_UO(4)]

Charakterystyka SRK CYBER

- (potrafi) analizować szkodliwe oprogramowanie oraz słabe punkty w systemach informatycznych

Polska Rama Kwalifikacji vs Europejska Rama Kwalifikacji

Europejska Rama Kwalifikacji

Polska Rama Kwalifikacji

Uniwersalne charakterystyki poziomów
(pierwszy stopień)

Polska
Rama
Kwalifikacji

Warianty
charakterystyk
poziomów
(drugi stopień)

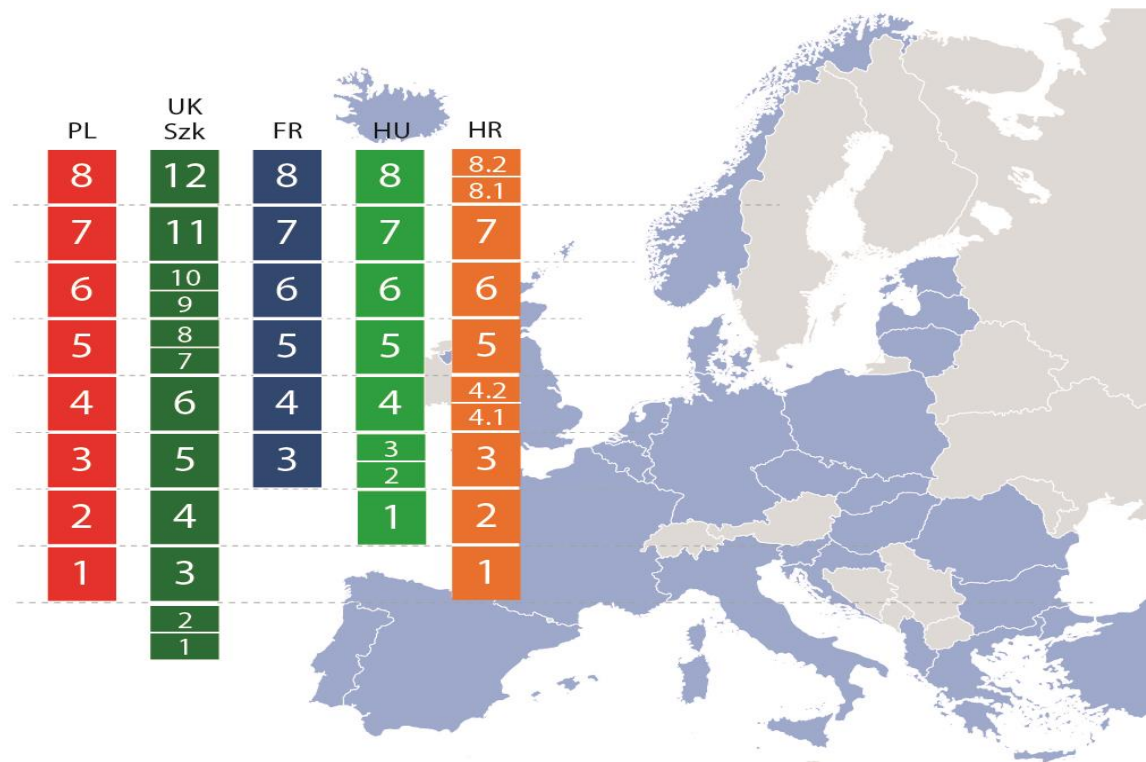
Typowe
dla kwalifikacji
o charakterze ogólnym

Typowe
dla kwalifikacji
o charakterze zawodowym

Typowe
dla kwalifikacji uzyskiwanych
w ramach szkolnictwa wyższego

Europejska Rama Kwalifikacji

Część 2

Korzyści z Sektorowych Ram Kwalifikacji

Korzyści dla sektora wynikające z Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Czytelny plan budowania i rozwoju zespołu poprzez uporządkowanie zestawu kwalifikacji ważnych z punktu widzenia interesariuszy sektora i pracodawców.

Jednolity i miarodajny sposób oceny potencjału pracowników, możliwy dzięki łatwości porównywania kwalifikacji i identyfikowania potrzeb pracodawcy.

Metodę wiarygodnej weryfikacji kompetencji kandydatów do pracy, co umożliwi efektywniejszą rekrutację i zmniejszy ryzyko kosztownych pomyłek kadrowych.

Korzyści dla sektora wynikające z Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Otwarte drzwi do współpracy na rynku europejskim dzięki rozpoznawalności kwalifikacji i wiarygodności kompetencji kapitału ludzkiego firmy.

Pewne planowanie długoterminowych inwestycji i rozwoju firmy dzięki możliwości identyfikowania luk kompetencyjnych oraz wpływowi na zmiany w programach kształcenia.

Skuteczną odpowiedź na deregulację w branży – SRK umożliwia stworzenie standardów dotyczących zatrudnienia bez potrzeby tworzenia nowych regulacji.

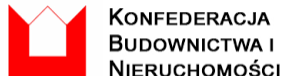
Wykorzystanie SRK w przedsiębiorstwach – pilotażowe wdrożenia

- Cele pilotażowego wykorzystania SRK
  - ✓ Poszerzenie możliwości wykorzystania sektorowych ram kwalifikacji;
  - ✓ Upowszechnianie Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji na poziomie pojedynczego przedsiębiorstwa;
- Konstrukcja pilotażowego wykorzystania SRK
  - ✓ Pilotaż u konkretnego pracodawcy – przyjęte dostosowane do jego potrzeb;
  - ✓ Możliwość wykorzystania wyników w innych przedsiębiorstwach.

Pilotażowe wdrożenia SRK w przedsiębiorstwach

- 2017 – Telekomunikacja
- 2018 – Bankowość
- 2019 – Budownictwo, Przemysł Mody, Turystyka
- 2021 – Nieruchomości i Motoryzacja
- 2022 - Handel
- 2022 – 2 „małe” pilotaże w instytucjach edukacyjnych

Współpraca z podmiotami reprezentującymi sektory u twórcami SRK

Pilotaże realizowane w przedsiębiorstwach

 emitel Polkomtel S.A.

 | **Bank Pekao**

 HOCHTIEF
POLSKA

budimex

 Imatur®

„VESTA” PHU JADWIGA NOCOŃ

SAKHO

Przykładowe obszary w pilotażach SRK

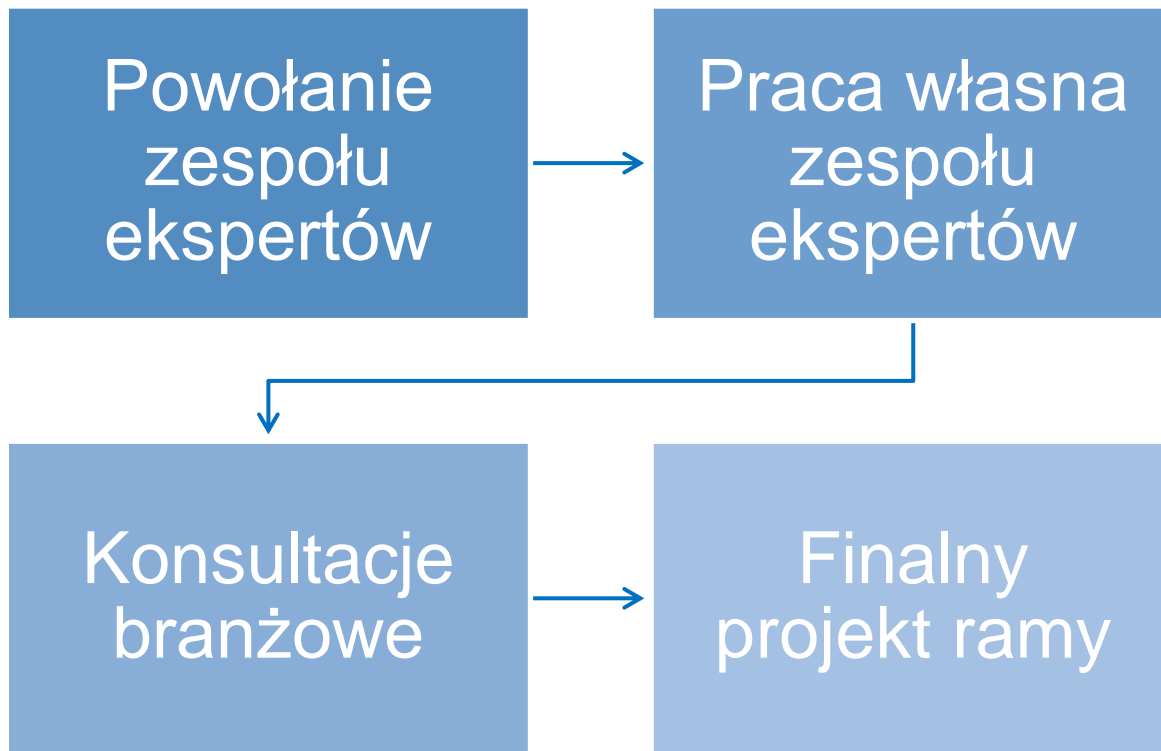
- Audyt kompetencji i analiza potrzeb szkoleniowych
  - Bankowość, budownictwo
- Projektowanie wewnętrznego systemu potwierdzania kompetencji
  - Bankowość, przemysł mody, budownictwo
- Rekrutacja i selekcja kandydatów
  - Telekomunikacja, turystyka
- Wsparcie staży i praktyk zawodowych
  - Przemysł mody, turystyka

Część 3

Proces tworzenia Sektorowych Ram Kwalifikacji

Proces tworzenia Sektorowych Ram Kwalifikacji

Zespoły eksperckie

- przedstawiciele istotnych i reprezentatywnych dla branży firm, instytucji, izb, organizacji, stowarzyszeń, itp.
- osoby reprezentujące różne poziomy firmowej/organizacyjnej hierarchii
- osoby reprezentujące wszystkie istotne dla sektora obszary działań zmierzających do wytwarzania produktów lub usług specyficznych dla danej branży
- osoby posiadające wiedzę na temat kompetencji kluczowych i specyficznych wykorzystywanych w pracy w danej branży
- przynajmniej jedna osoba posiadająca wiedzę na temat PRK i ZSK
- osoby przygotowane do pełnienia roli koordynatora projektu i moderatora pracy zespołu

ETAP I – określenie wyznaczników sektorowych oraz charakterystyk poziomów

Zdefiniowanie pojęć występujących w sektorze

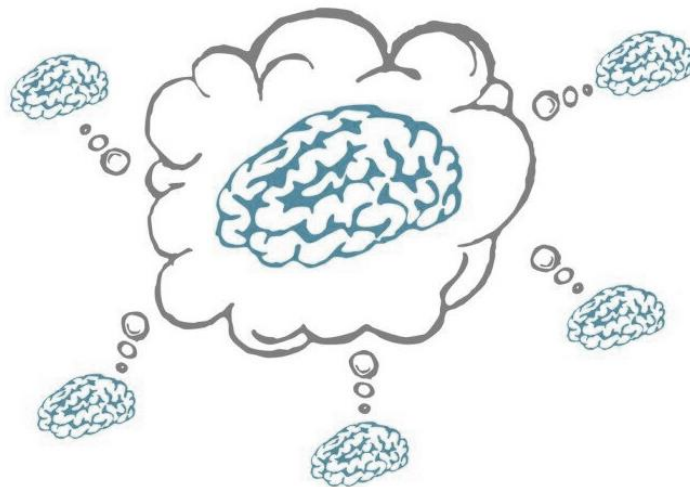

Określenie głównych obszarów działalności sektora

Wskazanie kompetencji sektorowych

- Seminarium inauguracyjne
- Praca warsztatowa
- Praca własna

ETAP II – konsultacje branżowe

Badanie jakościowe z wykorzystaniem techniki IDI lub FGI

Dodatkowe inicjatywy konsultacyjne zależne od branży

Minimum 100 osób

ETAP III – przygotowanie ostatecznej wersji ramy

Projekt SRK
przygotowany
przez ZE

FINALNY PROJEKT SEKTOROWEJ RAMY

Wnioski z
konsultacji

Prace nad Sektorową Ramą Kwalifikacji w Cyberbezpieczeństwie

Definicja i zakres sektora

Sektor cyberbezpieczeństwa obejmuje podmioty/organizacje/osoby prowadzące działania w celu ochrony systemów informacyjnych przed cyberzagrożeniami dla zapewnienia niezakłóconego funkcjonowania podmiotów/organizacji/osób.

Przy czym przez:

Cyberzagrożenia rozumie się wszelkie potencjalne okoliczności, zdarzenia lub działania, które mogą wyrządzić szkodę w systemach informacyjnych, spowodować zakłócenia w nich lub w inny sposób niekorzystnie wpłynąć na te oraz ich interesariuszy.

Działania w celu ochrony systemów rozumie się czynności wykonywane na etapach identyfikacji, ochrony, wykrywania, odpowiedzi, odbudowy procesu cyberbezpieczeństwa oraz audytu; działania te realizowane są zarówno podczas wdrażania systemu, jego eksploatacji, jak i wycofania tego systemu z użytkowania.

System informacyjny rozumie się jako wielopoziomą strukturę, obejmującą komponenty techniczne i organizacyjne, pozwalającą na przetwarzanie informacji wejściowych w wyjściowe.

Wyznaczniki sektora – główne obszary sektora

Identyfikacja
Ochrona
Wykrywanie
Reakcja
Odbudowa
Audyt
cyberbezpieczeństwa w ramach zarządzania bezpieczeństwem
Wstępne wymagania dla cyberbezpieczeństwa
Standardy pracy
Odpowiedzialność
Komunikowanie i współpraca

za ENISA, NIST, odnoszą się do procesu zapewniania bezpieczeństwa

przekrojowe obszary, których nie można jednoznacznie przypisać do ww. wyznaczników

kompetencje społeczne

Wiązki kompetencji

WIĄZKI KOMPETENCJI

W
Y
Z
N
A
C
Z
N
I
K

Identyfikacja	Kontekst wewnętrzny i zewnętrzny organizacji
	Ryzyka w organizacji
	Produkty i usługi w organizacji
	Aktywa w organizacji
	Identyfikacja komponentów, zdarzeń, obiektów
	Usługi katalogowe
	Identyfikacja aktywów ludzkich organizacji
	Identyfikacja aktywów w postaci sprzętu i oprogramowania organizacji
	Identyfikacja aktywów procesowych organizacji
	Otoczenie społeczno- gospodarcze organizacji
	Ocena ryzyka
	Integracja dotycząca wymagań bezpieczeństwa w nowych produktach i usługach

Charakterystyki poziomów

NAZWA WIĄZKI	POZIOM 3	POZIOM 4	POZIOM 5	POZIOM 6	POZIOM 7
Podatności i ataki na systemy i aplikacje mobilne	podstawy technologii i budowy systemów i aplikacji mobilnych	<p>kategorie podatności na systemy i aplikacje mobilne</p> <p>kategorie testów penetracyjnych i narzędzia do ich przeprowadzania na systemy i aplikacje mobilne</p>	<p>typowe podatności i ataki na aplikacje mobilne po stronie serwerowej i po stronie klienta</p> <p>metodyki testów penetracyjnych aplikacji mobilnych, w tym OWASP MASTG, OWASP MASVS</p>	<p>złożone ataki na podatności w aplikacjach mobilnych, w tym podatności API</p> <p>proces dekompilacji aplikacji mobilnej (reverse engineering)</p>	

NAZWA WIĄZKI	POZIOM 3	POZIOM 4	POZIOM 5	POZIOM 6	POZIOM 7
Testy penetracyjne systemów i aplikacji mobilnych		przeprowadzać testy systemów i aplikacji mobilnych z wykorzystaniem zautomatyzowanych narzędzi	przeprowadzać ataki na typowe systemy i aplikacje mobilne po stronie serwerowej i po stronie klienta z wykorzystaniem metodyk testów penetracyjnych aplikacji mobilnych, w tym OWASP MASTG, OWASP MASVS	<p>przeprowadzać złożone ataki na aplikację mobilnej, w tym podatności API</p> <p>przeprowadzić dekompilację aplikacji mobilnej (reverse engineering)</p>	wykryć nowe podatności (zero-days) systemów i aplikacji mobilnych oraz wykorzystywać je do ataków

Sektorowa Rama Kwalifikacji dla sektora CYBER w liczbach

10
obszarów
kluczowych

105
procesów

ponad
750 kompetencji

Sektorowe Ramy Kwalifikacji

Sektorowe ramy kwalifikacji znajdują się na stronie
(zakładka publikacje)

<https://kwalifikacje.edu.pl/>

Sektorowa Rama Kwalifikacji dla sektora
Cyberbezpieczeństwa zostanie udostępniona w najbliższym
czasie

Dziękuję za uwagę

Mateusz Przywara
m.przywara@ibe.edu.pl

ZINTEGROWANY
SYSTEM
KWALIFIKACJI

IBE

INSTYTUT
BADAŃ
EDUKACYJNYCH

Instytut Badań Edukacyjnych

ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa

tel.: (22) 241 71 00, e-mail: zsk@ibe.edu.pl

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

